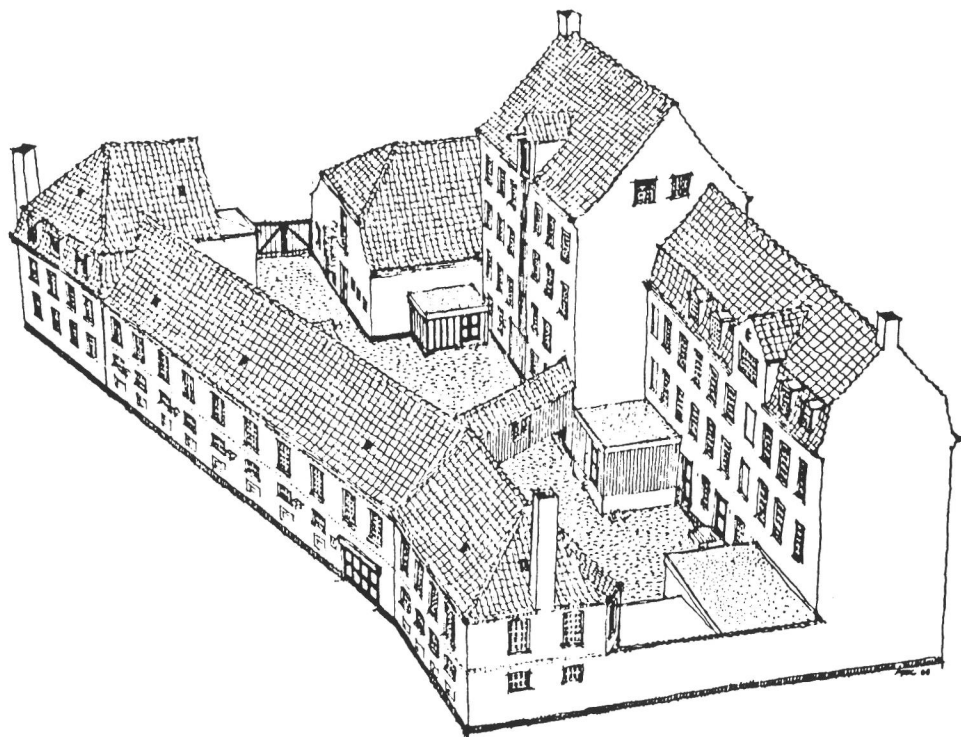

ELOKUVATUTKIJAN ELDORADO

Ei suomalaisen elokuvatutkijan tai harrastajan tarvitse kovin kauas matkustaa päästäkseen korkeatasoiset kansainväliset mitat täyttävän tiedonlähdekokeelman pariin. Ellei oma paikallinen kirjasto tai Suomen elokuva-arkiston kirjasto Helsingissä vielä tee suurempaa vaikutusta, voit koukuta Tukholman (Svenska Filminstitutet) kautta Kööpenhaminaan, siellä Cristiashavnin kaupunginosaan, taloon, joka tunnetaan nimellä "Filmhuset". Olet Euroopan toiseksi laajimman elokuva-alan kirjaston *Tanskan filmimuseon kirjaston* vieraana.

Hiukan historiaa

Filmhuset on itse asiassa paljon muutakin kuin pelkkä kirjasto (tai filmimuseon *dokumentaatio-osasto*, kuten nimi hienommin luetaan). Talo tarjoaa kodin kolmelle erilliselle laitokselle: *Tanskan filmi-instituutille*, *Tanskan elokuvakoululle* ja *Tanskan filmimuseolle*. Viimeksi mainitun yhteydessä toimii tuo mainittu dokumentaatio-osasto, joka yksinkertaisesti tarkoittaa vain kirjastoa ja sen leike- ja stillkuva-kokoelmia. *Filmi-instituutti* on keskittynyt elokuvatuotannon rahoituspuoleen. *Elokuvakoulu* puolestaan valmistaa ammatillaisia (ohjaajia, leikkaajia, käsikirjoittajia, tuottajia...) käytännön elokuvantekemiseen. Tämä

katsaus esittelee kirjaston toimintaa.

Tanskan elokuva-arkisto, tai oikeammin elokuvamuseo, kuten nimi tanskalaisittain kuuluu, perustettiin yksityiseltä yhdistyspohjalta vuonna 1941, siis hiukan samaan tapaan kuin Suomenkin elokuva-arkisto, mutta viitisentoista vuotta aikaisemmin. Valtion ylläpitämä laitos museosta tuli vuonna 1958, ja nykyiseen 1800-luvulla rakennettuun idylliseen taloon se muutti vuonna 1966. Museon, koulun ja instituutin työntöijien lisäksi rakennuksessa on mm. pieni näyttelytila ja 158-paikkainen elokuvateatteri museon esityssarjoja varten (esityksiä on maanantaista torstaihin kolme näytöstä päivässä). Ylipäättään Filmhusetin tilat vaikuttavat asiallisilta, pikemminkin vaatimatonta kuin prameilevilta. Tilanpuute on kuitenkin vuosien mittaan käynyt sitämättömäksi, etenkin kirjaston osalta. Osa kokoelmista on jouduttu siirtämään yleisöltä suljettuun etäisvarastoon, ja kirjaston lukupaikkojen määrä (noin kahdeksan tuolia saman pöydän ympärillä!) ei ole missään suhteessa runsaaseen kävijämäärään.

Laajat kokoelmat, runsas käyttö

Seuravassa luettelomainen katsaus filmimuseon kirjaston monipuolisiin kokelmiin. Tällä hetkellä kirjoja ja aikakauslehtien vuosikertoja on noin 40 000 nidosta ja elokuva-alan tärkeimpiä lehtiä on jatkuvassa tilauksessa 355 (vastaavat lukemat Suomen elokuva-arkistossa ovat 12 000 ja 140). Erityisen mahtavat ovat kirjaston leikekokoelmat: lähes 40 000 kansiota eri elokuvista ja elokuvaan liittyvistä henkilöistä (arvosteluja, katsauksia, esittelyjä...) Still-kuvakokoelma on uskomaton, lähes kaksi miljoonaa valokuvaa (Suomen arkistossa 300 000). Kokoelmapuolelta ei Euroopasta löytyne kuin yksi kilpailuja: The British Film Institute Lontoossa.

Kirjaston hankintapolitiikka on selkeä: anglo-

saksiselta ja skandinaaviselta kielialueelta pyritään hankkimaan kaikki merkittävä elokuvakirjallisuus. Muista maista ostetaan vain semmoinen kirjallisuus, joka suoranaisesti liittyy ao. maan omaan elokuvataiteeseen. Hankintamäärärahoja on budjetoitu sen verran, että hankintapolitiikkaa voidaan myös käytännössä toteuttaa. Esim. viime vuonna pystyttiin kirjoja ostamaan melkein tasan tuhat nimekettä ja tämän lisäksi tulevat vielä aikakauslehtivuosikerrat ja elokuvien käsikirjoitukset, jälkimmäisiä yli tuhat kappaletta viime vuonna.

Kirjaston aktiivisimmat käyttäjät tulevat Kööpenhaminan yliopiston elokuvatieten noin kolmensadan opiskelijan parista, mutta myös elokuvakoulun opiskelijat ja elokuvan aktiiviharrastajat käyttävät usein kirjaston erinomaisia palveluja. Etenkin elokuvien alkuperäiskäsikirjoitukset, joita kokoelmassa on yli 10 000:sta elokuvasta, tuntuvat olevan tällä hetkellä kuumaa tavaraa tutkijoiden ja opiskelijoiden keskuudessa. Kaikkiaan kirjastossa rekisteröitiin viime vuonna melkein tasan 6 000 käyttäjää, melkoinen aktiivisuuden osoitus siis.

Filmimuseon kirjasto toimii luonnollisesti myös osana kansainvälistä kirjastojen verkostoa ja tarjoaa kokoelmiaan kaukolainoiksi Tanskan ulkopuolelle. Osoituksena kirjaston hyvästä aiheen kattavuudesta olkoon se, että kaukolainoja *muista* kirjastoista filmimuseo tarvitsi vain 18 kirjaa viime vuonna kun se samaan aikaan antoi *muille* kirjastoille kaukolainoiksi yli 500 teosta.

Lajityypit hallinnassa

Kirjaston kirjat on järjestetty avokokoelmaksi ja ryhmitetty hyllyihin tarkkoihin alanmukaisiin ryhmiin. Elokuvan eri lajityypeille esimerkiksi on omat hyllynsä. Karneimmalle kauhuelokuvalle omistetut pari hyllymetriä sävähdyttävät. Määrä ei ehkä tunnu suurelta, mutta ei alaltakaan kovin paljon teoksia ole kirjoitettu.

Ilman tehokasta kortistointi- ja hakujärjestelmää kirjasto ei kuitenkaan voisi toimia. Museolla on ollut onni saada kirjastonsa johtajaksi ansioitunut ammattilainen, **Karen Jones**, joka on ollut keskeisiä vaikuttajia mm. elokuvakirjallisuuden kansainvälistä luokitusjärjestelmää laadittaessa. Tämän yksityiskohtaisen järjestelmän lisäksi Karen Jonesin ("Tulin tälle alalle rakkaudesta elokuvaan") johtamassa kirjastossa on käytössä muitakin tiedon hakua helpottavia systeemejä. Mitä sanotte tästä: jokainen hankittu teos käydään kursorisesti läpi, ja jokaisesta henkilöstä tai elokuvasta, jota käsitellään vähintään parin sivun verran, tehdään viittaus keskuskortistoon. Palvelua, kyllä.

Antero Laiho